

41

KOILIBLIKAS

Juuli 2012

Tekstiilpreemiad

ETeKL jagas preemiaid. Aasta tekstiilikunstnikuks valiti **Mare Kelpman**, kelle 2011. aasta näitustegevus on olnud märkimisväärselt mitmekülgne. Silmapaistvale ja uuendusmeelsele loomingule lisaks teame teda ka tekstiilidisaini õppejõuna. 2011 a novembris ja detsembris toimunud isiknäitusel "Lood" on mitu tähendust. Piltvaipade seeria, mis küll kootud digitaalsetel zakaartelgedel, on traditsioonilise tekstiili ja digitaaltehnikaga ühiskunst. Samas on see väga isikliku taustaga, sest must-valgete fotodena tunduvad tekstiilkompositsioonid mõjuvad südamliselt ja veenvalt. Innovatiivsus ja katsetamisvajadus on tajutatav ja nähtav nendeski vaipades: on kasutatud Jaapani päritolu peenikest paberlõnga, pehmet puuvillast ja läikivat polüestrit ning seda kõike miksitud veel erinevate materjalidega, mis jätavad justkui kulunud mulje. Tundlike tekstuuri ja etnograafiliste kangakirjade koostöö võimendub läbi ülilmoodsa tehnoloogia. Mare Kelpman on tekstiilidisainer, kes katsetab uute tehnoloogiliste võimalustega, ta on innovaatiliste, arukate tekstiilide koolkonna rajaja Eestis.

Elutöö preemia pälvis **Merike Männi**. Tema looming on olnud läbi aastakümnete jätkuvalt kirglik ja virtuosne. Suurepärase gobeläänilooja töösse on igal kümnendil ilmunud ikka midagi uut ja huvitavat. Meisterliku teostajana suudab ta oma vaipadesse põimida kutsuvaid maastikke ning ahvatlevaid meeleolusid. Emotsionaalse koloristina tunnetab ta värvide võimu ning oskab sellega ka vaatajat üllatada.

Viimaste aastate väiksemate formaatidega vaibad on maaliliselt tundlikud ja mõjuvad vägagi suurelt. Nende peened kompositsioonid on huvitavalt kütkestavad, lihtsuse võlu tasakaalustab tabamatult peen teostuse pöörasus. Viimastel näitustel on Merike Männi olnud jätkuvalt kõrgvormis tekstiilikunstnik, kes juba tulevatel näitustel võib meile midagi hoopis uut näidata.

Merike Männi

"Parim tegu" tiitli omanikuks sai **Peeter Kuutma**, kes on juba 18 aastat organiseerinud ja juhtinud tekstiilväljapanekute korraldamist teater Estonia Talveaias. Selle aja jooksul on toimunud üle 150 näituse. Pühendunult ja järjepidevalt on ta seal korraldanud lisaks Eesti tekstiilikunstnikele ka Läti, Leedu, Soome, Vene ja Jaapani kunstnike väljapanekuid. Pikaajaline ning sisukas näitustegevuse kureerimine on olnud kahepoolset tõhus: meeldiv võimalus kunstnikel seal oma töid näidata ning seeläbi tekkiv kujunduslik vaheldusrikkus aktiivselt kasutatavas ruumis.

Aasta nooreks tekstiilikunstnikuks tunnustati **Stella Kalkun**. Lisaks tublile näitustegevusele on ta möödunud aastal loonud Tallinna Lastehaiglaste teraapilisi tekstiile liitpuudega lastele ning osalenud mitmetes messiprojektides Frankfurdis ning Tallinnas. Tunnustatud tekstiilikunstnikke premeeriti 28. märtsil Lühikese Jala Galeriis.

*Mare Kelpman, Merike Männi
ja Peeter Kuutma*

Premeeritud Lühikese Jala Galeriis

Aasta tekstiilikunstu konkursil premeeritute töid sai näha Lühikese Jala Galeriis 29.03.-03.04.2012, Hop Galeriis 29.0.3-17.04.2012

Sel aastal tegi otsuse žürii, mille koosseisu kuulusid Anu Kalm (graafik, EKL), Kai Lobjakas ja

Merike Alber (kunstiteadlased, ETDMuseum), Terje Kallast (sisearhitekt), Tiina Kolk (ajakirjanik, "Postimees"), Aune Taamal (tekstiilikunstnik, ETeKL) ning Ene Pars (Aasta tekstiilikunstnik 2010). Preemiade väljaandmist toetab Eesti Kultuurkapital. ETeKL-i juhatus

Mare Kelpmanile Eesti Kultuurkapitali preemia

Kujutava ja rakenduskunsti sihtkapitali 2011 aasta-preemia sai Eesti tekstiilidisaini pioneer Mare Kelpman silmapaistva ja inspineeriva töö eest autorina ja õppejõuna tekstiilikunsti ning disaini valdkonnas Eestis ja mujal nung isikunäituse "Lood" eest Hop galeriis.

Juubilarid

Katrin Pere	5. 01.1952
Mari Parbo	12. 02.1947
Signe Kivi	24. 02.1957
Maret Sõmer	26. 02.1942
Erika Tammperre	1. 03.1942
Ene Pars	29.03. 1952
Malle-Maria Sild	7.04. 1942
Helgi Polli	22.04. 1952
Heli Kelt	12.05. 1957
Kersti Villand	31.05. 1962

Tallinna rakenduskunsti triennaal

Kogumise kunst

Tallinna rakenduskunsti triennaali eesmärk on pakuda uut, aktuaalset ja ootamatut fookust, mille abil lähemalt vaadelda nüüdisaegseid tarbekunsti- ja disainipraktikaid võimalikult laialt sklaalal. Triennaal rahvusvahelise kunstisündmusena elavdab ja hoiab värskena ka kohalikku kunstipilti.

Igal triennaalil on uus formaat ja teema. Põhinäituse laiendusena toimub teema lahtimõtestamiseks ja selgitamiseks hulgaliselt lisaüritusi.

Tallinna rakenduskunsti triennaali alguseks võib pidada 1979. aastat, mil sai alguse tollases suletud ühiskonnas oluline Baltimaade ühiste tarbekunstiennaalide traditsioon. Alates 1997. aastast on triennaal rahvusvaheline, tarbekunsti ja disaini tutvustamisele keskendunud kunstisündmus.

19.-20. aprillil valis rahvusvaheline žürii kunstnikud novembris avatavale Tallinna 6. rakenduskunsti triennaali näitusele "Kogumise kunst". Žürii koosseisu kuulusid: Love Jönsson - 2012. a. triennaali kuraator (Rootsi), Monika Auch (Holland), Morten Espersen (Taani), Kadri Mälk ja Kai Lobjakas. Avatud konkursi tulemusel laekusid triennaalile 515 kunstniku teosed, kokku 43 riigist.

Žürii valis anonüümse fotomaterjali ja ankeetide põhjal näitusele 70 autorit, kokku 23 riigist. Eestist pääsesid näitusele **Eero Kotli, Kristiina Laurits, Krista Leesi, Lillian ja Katarina Meister, Maarja Niinemägi, Kaire Rannik, Jaanus Samma, Maria Valdma.** (täielik osalejate nimekiri triennaali kodulehel <http://www.trtr.ee/et/>)

Tallinna 6. rakenduskunsti triennaal "Kogumise kunst" toimub 23.11.2012-03.02.2013 Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumi kahel korrusel.

Kuraator: Love Jönsson
Arhitektid: 3+1 arhitektid
Graafiline disain: Tuuli Aule ja Jaan Evert

Korraldab MTÜ Tallinna Rakenduskunsti Triennaali Ühendus.

Suvepäevad

Heimtalisis Anu Raua juures

22.-25.08.2012

Teema: viltimine.
Saame kasutada viltimismasinat Viljandi Loomeinkubaatoris. (tasu 10 € päev, juhendaja tasu 6 € tund)

Korraldab ETeKL-i juhatus

Mõned kohad on veel vabad.
Osavõttust palun teatada **Ene Parsile** meilitsi või tel 5142679

Kärt Ojavee UUO. UndefinedUsefulObjects

Määratlemata kasulikud objektid
21.04.-27.06.2012

UUO on Kärt Ojavee isiknäitus, kus autor jätkab oma uurimustööd, esitledes esemeid ja ideid objektidest, mis elavad ja funktsioneerivad harjumuspärasest aktiivsemalt, toimides pigem protsessina.

Määratlemata kasulikud objektid on esemed, mille puudub veel selge piiritus. Näituse objektid juhivad elusorganismide mustritest, protsessidest, struktuuridest või liikumisest. Taolist uute esemete loomise mudelit teatakse ka biomimetismina, mille abil leitakse lahendusi disaini probleemidele, püüdes ühendada puuduvad lülid inimese poolt loodud elukeskkonnas.

Antud määratlemata objektid on staadiumis, kus läbitakse katseid ja eksimusi, nagu looduses evolutsiooniprotsessis. Nende puhul on tegemist hübriidsete ideedega, mis põimuvad materjaliks - uurides tekstiili kasutamise võimalusi baasina meid mõne aasta pärast ümbritsevatele laiemalt levinud elektroonikale

(ubicomp) ja varjatud süsteemidele aeglase tehnoloogia võrgustikus.

„Kõige põhjalikumad tehnoloogiad on need, mis kaovad. Nad koovad end argielu kangasse kuni on sellest eristamatud”, ütles Mark Weiser ettenägelikult juba 1991 aastal.

UUOd võib üldjoones jagada kahte gruppi – tooted ja installatsioonid. Installatsioonid võib liigendada utoopilisteks ideedeks, mis uurivad lähemalt tuleviku urbanistlikke maastikke – keskkondi, mis võiksid tiksuda inimesega samas rütmis. Need on materjalid, mis elavad ja “käituvad”.

Seal juures funktsioneerivad tooted juba argisesemena, kuid on samas pidevalt täiendamisele avatud, nagu ka installatsioonid.

On oluline, et vaataja heidaks ülevaate saamiseks ja protsessi nägemiseks pilgu esitatu taha.

Uute ja paremate UUOde arendamiseks tuleb näituse külastajal juhiseid järgida. Koostöö, uudishimu ja avatud meel on ainsad moodused selle näituse töid kogeda.

Kärt Ojavee (1982) on tarkade tekstiilide ja arukate toodetena tuntuks saanud valdkonna aktiivne edendaja nii Eestis kui ka rahvusvahelises pildis. Otsides lahendusi ja pakkudes välja ideid aina muutuva maailma kohendamiseks tekstiili ja elektroonika ühendamisel, on ta sellega järjekindlalt ja edukalt tegelenud juba 2004. aastast nii disaineri kui õppejõuna, esinedes näitustel ja pidades loenguid. Tänapäevaks on arenenud oluliseks väljundiks tema koostöö Eszter Ozsvaldiga, kellega kahasse on loodud SymbiosisO projektid, millest viimane, SymbiosisO:Voxel (koostöös Eszter Ozsvaldi ja Alex Dodge'iga), on väljas Issey Miyake New Yorgi Tribeca poes.

Sel kevadel on valmimas ka Kärdi doktoritöö Eesti Kunstiakadeemias ja Tallinna Tehnikaülikoolis teemal „Aktiivsed tekstiilid interjööris“ (juhendaja Maarja Kruusma).

Näituse kujundus: Ralf Lööke ja Neeme Külm
Graafiline kujundus: Mikk Heinsoo

Toetajad: Eesti Kultuurkapital, Favor AS, Eesti Kunstiakadeemia

Lisainfo:

Kärt Ojavee

www.tikime.blogspot.com

www.k-o-i.ee

www.symbiosiso.com

http://www.bienale.lt/2011/?page_id=59&lang=en

Kaunase tekstiilibiennaali näitus **REWIND HISTORY**

Seminar toimus ETDMis 10. veebruaril 2012

Näitus seab küsimuse alla arusaamise tekstiilist kui jäljendamisžanrist, nagu seda on kujutatud kunstiajalooos. Kuraator Rasa Andriušytė-Žukienė ette seati raske ülesanne: organiseerida näitus, mille tehnoloogilise lahenduse (digitaalne žakaartehnoloogia) ja teema (ajalooline perspektiiv) olid ette näinud biennaali organiseerijad. Näituse loominguilise tõlgenduse lähtepunktina tõstis kuraator esile järgitegemise aspekti (mis on lahutamatu nii gobeläänide ajaloost Lääne-Euroopas 17.–20. sajandil kui ka žakaartehnoloogiast). Ta küsis tegutsevatelt tekstiilikunstnikelt, millistel leedu kunstnikel ja teostel on olnud märkimisväärne mõju nende loominguiliste otsuste langetamisele või kes on niisama tähelepanuväärased või kellest on saanud visuaalsed ikoonid. Ta tegi valiku töödest, mida tekstiilikunstnikud mainisid, ja sellest valikust kujunes nende subjektiivne nägemus Leedu kunsti ajaloost 20. ja 21. sajandil. Valitud autorite pintsli- ja videokaadrid või gravüürid on kinni püütud lõngasõlmedesse. Keegi ei arva, et näitusel esitatud tekstiilversioonid oleks originaalide

analoogid või täpsed jäljendid. Vastupidi, me näeme reaalseid, nt värvierinevusi lõnga ja õlivärvi või videolõigu vahel, mis tingivad omakorda erinevused visuaalses reaalsuses ning eksitavad esteetilist meelt. Ideetasandile lisaks avaldub näitusel üks tahk, mida kuraator on rõhutanud oma eessõnas: see on kahekõne tööde vahel. Näitus avaldab kindlasti enim muljet leedu kunsti asjatundjatele, kes tunnetavad originaalteoste mõju ja oskavad seepärast kõrvutada kootud pilti originaaliga. Välismaiste vaatajatele mõeldes ning nende jaoks, kes külastavad näitust 2012. aastal Eestis ja Portugalis, koostatakse spetsiaalne haridusprogramm koos tantsuetendusega (koostöös Kaunase Aura Teatriga), et tutvustada Leedu strateegiad professionaalse tekstiilikunsti poole pürgimisel läbi Leedu kunstiajaloo.

Näitus valmis Kaunase 8. tekstiilibiennaaliks septembris 2011 ning edaspidi rändab mitme aasta jooksul Euroopa galeriides. Kuraator: Rasa Andriušytė-Žukienė
Kunstnikud Monika Žaltauskaitė-Grašienė ja Daiva Zubrienė kudasid näitusel esitatud tööd firmades Audėjas (Leedu) ja Ekelund (Rootsi).

Teate koostas:

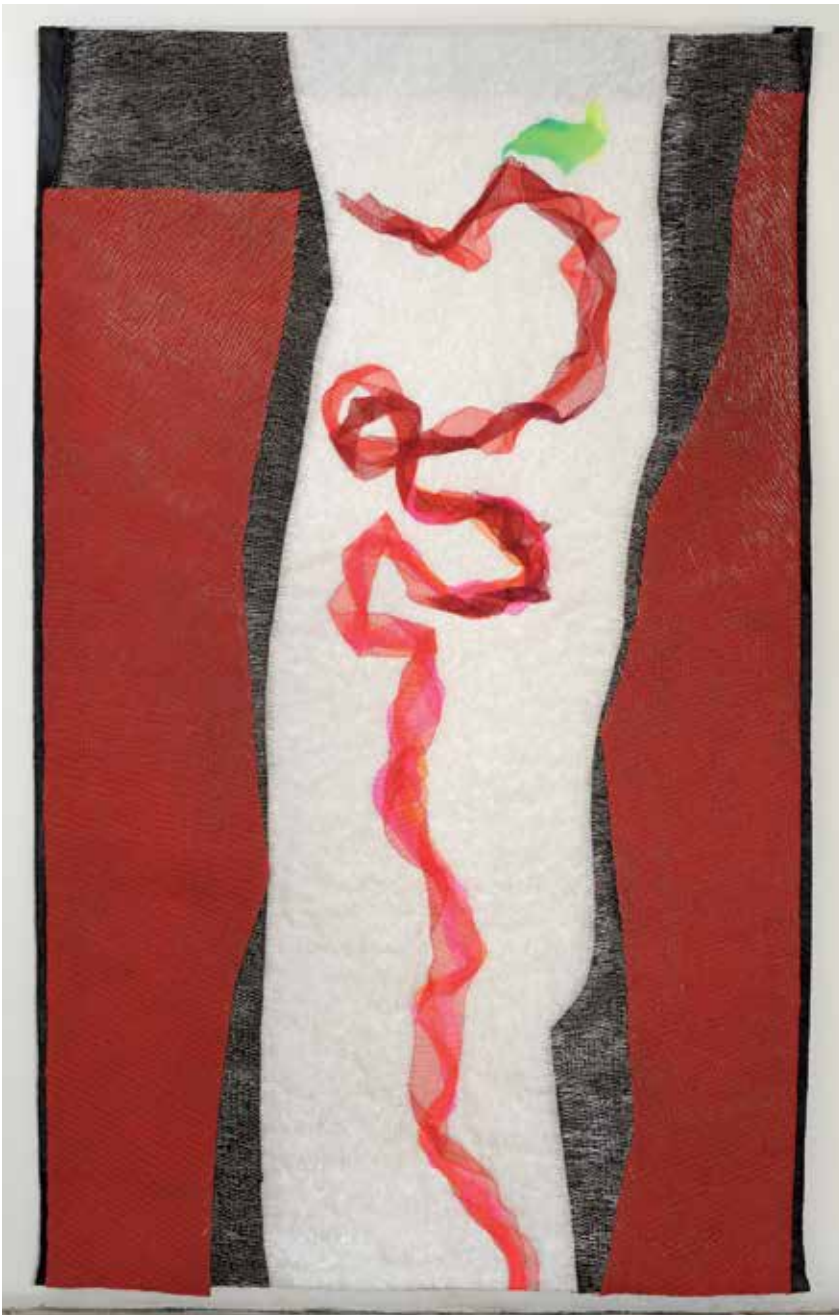
Virginija Vitkienė

Kaunase Tekstiilibiennaali peakorraldaja

Ehalill Halliste näitusetevus 2012

8.04.2012 liturgilise vaibagrupi
"Sanctus - valge" esmaesitlus
Hageri Lambertuse kirikus.
01-06.2012 "Tanu all" -
etnograafilised portreegobeläänid
Eesti mõrsjatest ja noorikutest
Tohisoo mõisas.
18.06 - 26.06.2012 "Tanu all +"
- Atla mõisas.
26.06 - 01.09.2012 "Gobeläänid
- valik" - Rapla haldushoone
galeriis.

13.01.2012 - 05.02.2012
Tallinna Kunstihoone galeriis

1 + 1 Katrin Pere ja Annika Teder

*Teen oma tööd
selliselt, et ise rahul oleksin.
kindlameelselt, kui isakodu säilimise
eest seistes
murega, kui poega kodunt kaugele
saates
hoolega, kui tüdarta pruudiks ehtides
armastusega, kui truudust vandudes
õrnusega, kui lapse esimest lokikest
kohendades
igaveseks, kui ema surilina sättides.
kõigest hingest just nii nagu oskan
ühesõnaga- naiselikult*

*Millisena need vaibad sünnivad
Torkivalt metallsetena
Filigraanselt siidiselt tikituna
Tundeskaala helgemat
poolt sümboliseerivate
värviaktsentidega
neile vastanduvate tumedate
vormielementidega
tasapindsed, tiheda töötusega
heledad pinnad vastandumas
reljeefse, faktuurse kujundiga
korrastatud graafilised pinnad
versus dominandiks pürgivad
kujudid
staatiline korrastatus versus
liikumine
igal vaibal üks hetk protsessist*

Katrin Pere

16.03.-03.04.2012
Vabaduse galerii näitus

Ene Pars Eesti triibu- kood. Vaibad

Ene Pars (1952) esitleb oma juubelinäitusel 40 selleks näituseks loodud triibuvaipa, mille autentset mustrid esindavad Eesti erinevate kihelkondade naiste kootud seelikuriide mustreid. Autor on kohandanud need rahvaloominguna kinnistunud triibukoodid kaasaegseteks tekstiilideks, õmmeldes vaibad kokku autentsete originaalikan-gaste triibustikke järgivatest värvilistest linase riide ribadest. Kangad muudab reljeefseks kvil-timistehnika (quilting), voodrile õmmeldud riideribad tepitakse läbi. Rõhutades kohatunnust, triibustike seotust just kindla territooriumiga Eestist, on igale triibuvaibale lisatud ka kihelkon-na nimetus.

Näitust saabab Andres Te-nusaare animatsioon "Uuesti" (2008, muusika autor Pastacas).

11. - 31. jaanuarini 2012 oli Nõmme muuseumis

Eve Selisaar Kleidid vanast (m)ajast

Näitus on koostatud autori kodus poole sajandi jooksul säilitatud esemetest, mille hulgas on kleite väikestele tüdrukutele ja moekaid naistrõivaid. Läbi kleitide jutustab kunstnik ajaloost, oma põlvkonnale nii tuttavast riiete ümertegemisest ja uue rõiva saamise rõõmust õmbleja juures.

Näitus viib vaataja sõjajärgsesse ja edaspidisesse perioodi, mil nappis kõike ja pidi olema väga leidlik ka kehakatteid muretse-des. Aga naised ei heitnud ka siis meelt, kandsid oma kleite ja nägid kaunid välja.

"Minu vanavanemad elasid Har-jumaal talus. Vanaema viis linna mune ja võid, vastu sai pealinna proudelt riidekraami, ikka oli ju midagi vabariigiaegset alles. Süüa tahtsid kõik.

Talus käis õmblemas vanapiiga Senni Tallinnast. Tuli mitmeks nädalaks, elas peres nagu oma inimene. Enamasti kohendas ta kantud riideid, pööras sise-mise pleekimata poole üles või tegi mitmest kangatükist kokku uue kehakatte. Paremad kleidid õmmeldi ikka uuest kangast, mis hingehinna eest muretseti. Senni käis meil veel ka siis, kui mina sündisin, õmbles mullegi paar väikest mantlikest."

Nõmme Muuseum
Jaama 18

Teise ERKI moeshow avanumber: must ja valge ingel, must (Hilja Tüür) oli hea ja valge (Kaire Tali) kurjuse kehastus. Kaire: Päris uljas, mäletan hästi seda kõrgetel kontsadel tippimist, püksi värvlivahe oli paugukaid täis, lõpuks põrutasin kogu saali tossu ja värvilisi paberitipsukesi täis.

ERKI moeshow 30!

Vaevalt, et 82 aasta kevadsemestril meist keegi oskas arvata, et täie tõsidusega korraldatud moedemm saab nii legendaarseks. Tundus lausa ehmata, kui telefonikõned ja meilid hakkasid nüüd, maikuus, vaikselt meelde tuletama, et juubel. Ei tahaks end kuidagi veteranina tunda, kuid mis teha. Lohutuseks tekkis hinge väike uhkustunne, tõepoolest - kui moe ja tekstiili kursused poleks tollal asja nii võimsalt ja enesekindlalt käima lükanud, poleks seda nostalgilise nimega üritust äkki olemaski. **Anne Metsis, Maire Valdma, Anu Hint** ja **Jelena Ljutjuk** olid asja tegelikud algatajad. Sõna levis, mannekeene

polnud vaja tookord castinguga otsida. Maja oli ju tegevushimulist rahvast täis! Tüdrukuid ja poisse igas mõõdus, keegi ei eputanud, et mis nüüd mina... Mäletan tõsidust, millega esimest demmi tehti, see polnud naljaasi. Sess tulemas, kõigil töid igas aines teha, kiirus, kevad ja romantika. Kuidagi on minu meenutustes kinnitunud veendumus, et **Kadi Pajupu** oli kogu selle ürituse korraldamises hästi tähtis. Ta oskas tehnikat sättida, teadis muusikat, valis mitmetest variantidest alati parimad lood, hankis plaate - see oli tollal ikka tõeline kunstükk. Pealegi oli ta oma isikuomadustega just selline liider, keda

kõik austasid. Kui viisin mingi sassis makilindi talle ühe looga kuulata, et vot! see on väga hea, vastas ta vaikselt, et ei, see ei lähe mitte. Oligi nii, sest muusikal oli meie üritusel väga oluline koht. Üksikud fläšid on selgelt meeles. Kui **Anu Hindi** kollektsoon läks lavale Genesisi "Mama" meeletu energiaga, läks saal hulluks. Muidugi, ka kollektsoon oli väga hea. Või pruutkletitide teema... Vangelise ingellikud akordid, mul oli seljas kõige ilusam pruutkleit üldse - vist **Anu Johanson**i kursusetöö - ja laval ootamas **Ivo Nikkolo**. Mäletan, et hetk oli nii tõeline, tema käsi värises, ja minu süda peksles. Justkui oleksime Ivoga tõepoolest läbi pimedada saali mööda poodiumi valguskiirt hõljunud teineteisele truudust vanduma.

Esimesel aastal olid põhilised kollektsoonid pärit moekateedri põhjatutest kappidest. Tollal jäid ju kõik kursusetööd metfondi, seal nad tihedas rivis rippusid ja ootasid ei-tea-mida. Teisel aastal muutusime juba väga loomingulisteks, eelmise aasta asju enam näidata ju ei saanud. Paratamatult oli kavas nii tõeliselt väärtuslikke autorikollektsoone kui natuke paroodialaadseid teemasid. Meie õnneks oli **Hardi Volmer** nõus konferansjeeks hakkama. Sellest etendusest sai "täismaja". Esireas rektor **Jaan Vares** oma muheda olekuga, prorektorid ja dekaanid, palju õppejõude, modellid, vilistlased, kõik üliõpilised, kes üritusega otseselt hõivatud polnud. Teisel pool poodiumit istus mitu rida Tallinna Moemaja rahvast, sest nendegi majja olid levinud kuuldused, et üliõpilased teevad mingit moedemonstratsiooni. Kokkusattumus või mitte, mul oli just tekitatud paroodia-kollektsoon moemaja tuimade mannekeenide ja igavate kollektsoonide pilamiseks. Muusikaks oli Raadiomaja fonoteegist otsitud vareste kraaksumine ja ette oli plaanitud ühetaoline monotoonne liikumine. Riieteks olid laenatud lumivalged uued kokakitlid, mida olin tuuninud valge nailonkardina pitsribadega, nagu mood kevadel 83 kohustas: hiigelsuured kaelused, kraed ning mansetid pitsivahust. Hardi, kes ei teadnud moemaja kollektiivi kohalolekust midagi, tulistas oma pika sissejuhatuse, mis polnud kuigi diplomaatiline. Seda oli moemaja esikunstnike nägudelt näha, kui poodiumil vareste ahastava kisa saatel oma veidraid poose võtsime. Rahvast oli saalis nii palju, et roniti seinapaneelidele istuma, kasvõi sõbra kukile, et midagigi näha ja muidugi ka kuulda. Hardi päästis meid superstaari osavusega, et tüütult pikki riiete vahetamise pause täita.

Minu jaoks jäi see etendus viimaseks. Lõpetasin kooli ja maja jäi minust maha oma tegemistega, mul polnud pärast viit fantastiliselt toredat aastat sinna enam justkui asja. Õnneks olid kogemus ning

ühisteadvus järjepidevuseks väga hea stardikapital. Tegijaid jätkus veel pikalt ning esialgsest moe ning tekstiili eriala üritusest kasvas pea kõiki erialasid kaasa. Tagantjärele on lihtne tark olla, et see, mis meie poolt algatatud sai, oli selle aja ja olude paratamatus. Eeskavade traditsioon on ERKI` s alati olnud oma tegijate nägu. Aktiivsed ja andekad tulid ja tegid, kuni nad majas olid ja kui tekkis tühi koht, hakkas tiksuma uue seltskonna aeg. **Kukerpillid** ja **Singer Vinger** on olemas tänaseni, ning ERKI moedemm tähistas sel kevadel oma kolmekümnendat juubelit.

Nüüd, palju aega hiljem, võib ju küsida, et kui meie omal ajal poleks seda traditsiooni alustanud, oleks ehk selle asemel tekkinud hoopis midagi muud?

Sedavõrd huvitavate aastate jooksul, mis meie lähimälus selgelt püsivad, on ERKI moedemmist saanud täiesti tõsine ja oluline sündmus. Ning kindel, et igal aastal on olnud uued ideed ja tegijad ning nii püsib traditsioon siiani elujõulisena. On olnud ka mingi lühike periood, kui midagi ei toimunudki. Lõpetanud läksid oma teed ja oletan, et aegade ja muutuste keerises polnud see enam endisena uutele korraldajatele huvitav. Siis tuli Kunstiülikooli moodi õppima **Reet Aus**... Ta oli emaga koos kunagi mingil ERKI demmil olnud ja mäletas sest ka mingeid killukesi. Moekunsti on ju kõige parem esitleda just nii, mõtles ta praktilise ja ettevõtlikuna. Temale kuulub selle ürituse ajaloos ülitähtis tiitel "taaskäivitaja".

Vaadates selleaastast juubeli etendust, tundsin praeguste korraldajate suhtes sügavat imetlust ja austust. Fenomenaalne ruum, mille irreaalne atmosfäär haaras igaühe kogu hingest kaasa elama. Heli, valgustus, visuaalid, kollektsoonid - kõik oli nagu peab. Olen alati lugu pidanud noorte innovatiivsest pöörasusest, mida nad ise teadvustavad kui ainuvõimalikku viisi midagi korda saata. Korraldajate tiim sai minult kõikvõimalikud plusspunktid.

Lõpudefilee. Lavale hakkas ükshaaval ilmuma kummalisi meestüüpe, taas võimas muusikataust... Sel hetkel tundsin, et vaatamata möödunud kolmekümnele aastale on teatud vaimne salaside praeguse hetke ja mineviku vahel kindlalt alles.

Kaire Tali

EKA tekstiilidisaini magistrid 2012

Katrin Trumm (CUM LAUDE)

„Tootearendus OÜ Liliinale“
Juhendaja prof. Mare Kelpman,

Signe Aasoja

„NOBRE“
Juhendaja prof. Mare Kelpman,
Loomingulise osana valmis kaks ruumijagaja prototüüpi. Nimi NOBRE on tuletatud ingliskeelsest sõnapaarist „Noise Breaker“ (eesti keeles müra murdja). NOBRE disaini eesmärk on tuua suurtesse ja avatud interjööridesse dekoratiivsust, võimaldada ruumi organiseerida ja aidata kaasa hea akustilise keskkonna loomisele.

Heleri Alexandra Sits

„Käsituftingu tehnoloogilisi võimalusi tutvustav vaibakollektsioon „Personal Identity“ OÜ Valley tootmisvõimaluste baasil“

Juhendaja Monika Järg MA
Vaibakollektsioon on loodud eksponeerimaks käsitufting tehnika võimalusi. Kollektsioon koosneb viiest vaibast, mis on valmistatud vastavalt Eesti vaibatootja OÜ Valley tootmisvõimalustele ning on mõeldud ettevõtte reklaammaterjaliks välismessile. Mustrite puhul on saadud inspiratsiooni inimese erinevatest „egodest“ ning kirjust sisemaailmast. Abstraktsed ja vähem abstraktsed mustrid on ohtrate värvüleminekutega, et demonstreerida käsituftingu lõngadega „maalimise“ võimalusi.

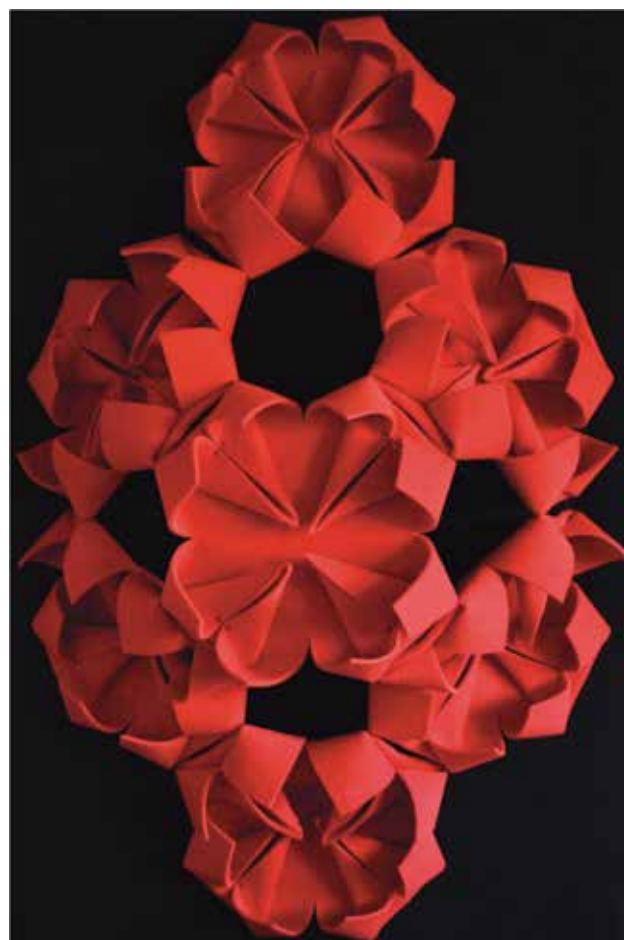
Miina Leesment

„Kestlikud rõivatekstiilid ja nende tootmise potentsiaal Eestis“

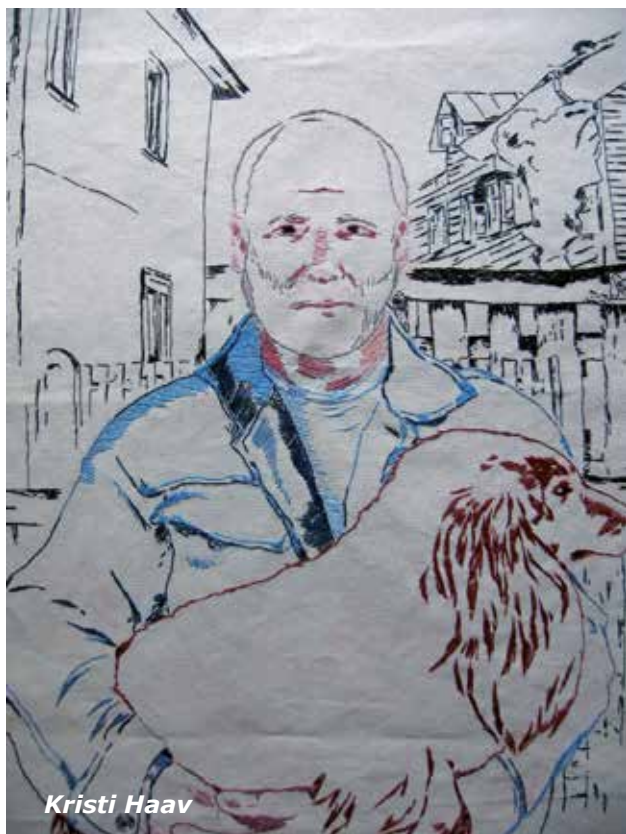
Juhendaja Reet Aus PhD

Heleri Aleksandra Sits

Signe Aasoja

Kristi Haav

TKK lõputööd

Sel aastal kaitses Tartu Kõrgema Kunstikooli tekstiiliosakonnas oma lõputööd 5 eriilmelist noort disainerit ja kunstnikku.

Põhjaliku disainiprojekti tõi vaatajate ette **Marju Nurk** (juhendaja Monika Järg, retsensent Elna Kaasik). **Kangakollektsioon „Jälg“** avas TKK tekstiiliosakonda eelmise aasta lõpul EU rahastuse toel soetatud digitaalsete žakaartelgede TC-1 kasutusvõimalusi mööblikanga valmistamisel. Marju lõputöö on tootearendusprojekt, kus tundlik inspiratsiooniallikas – jäädvustus jäljemustritest lumel – jõuab variatsioonidena kanganaidiste kollektsiooni, sealt Leedu tekstiilivabrikus Audejas toodetud kangale ning valminud mööblikangas firma „Borg“ tugitoolile. Oma töös jõuab noor disainer toimiva koostööni ettevõtetelega, mis võimaldab jätkata mööblikangaste tootearendusprotsessiga.

Terje Salupuu kasutas tekstiilsete ruumieraldajate loomisel laserlõikuse tehnoloogiat (juhendajad Keret Altpere ja Udo Vool, retsensent Ülle Saatmäe). Terje väljakutseks oli vabajoonistusest kadreeritud motiividest lakoonilise kujundusega ruumieraldajani jõudmine. **Ruumieraldaja „STE“** koosneb neljast paneelist, mille liigutamisel saab luua kihilisi joonte rütme, töö on teostatud koostöös firmadega Laserstudio OÜ ja Avaekspertid OÜ.

Ülinaiseliku mängulise autorikollektsiooniga esines **Eva Oherjus** (juhendaja Kai Saar, retsensent Ketlin Bachmann-Põldroos), kelle **kokteilkübarate kollektsiooni „The Garden of Eve“** esitleti hotellis Margaretha. Töö eesmärgiks oli luua suvine kokteilkübarate kollektsioon Briti suursaatkonna traditsiooniliseks aiapeoks Eestis, arvestades vastuvõttudel kehtivate etiketinõuetega. Eva on oma tegevuse sidunud Londoniga, mistõttu ta uuris oma kirjalikus töös kübarakandmise traditsiooni Eestis ja Inglismaal. Lisainfo veebis <http://www.evaoherjus.com/>

Tikandiseeria „Karlovlasted“ autoriks on **Kristi Haav** (juhendaja Eva Jakovits, retsensent Mae Kivilo). Kristi intervjuueeris oma töös Karlova inimesi, uurides, mida peetakse elukeskkonna valikul oluliseks ja kuidas Karlova elanikud oma linnaosa väärtustavad. Põhjalik uurimus linnaruumi olemusest ja mõjust inimestele peegeldus autori loodud portreedes.

Kärt Vanamb seadis oma töö eesmärgiks juhtida tähelepanu vägivalda avaldumisvormidele tänapäevases maailmas. Installatiivne teos **„Surnud Ring“** (juhendaja Maiu Rõõmus, retsensent Liina Siib) ühendab endas moekollektsiooni ja video, mille mustrites põimused vägivaldsed ja ohtlikud kujundid kauni üldmuljega. Küsimused: mis on ilusate asjade taga? kas me peaksime nägema pealispinna alla? visualiseeris autor põletustrükitehnikas kangastest loodud rõiva-komplektidena.

Lõputööde näitused on avatud Tartu Kõrgema Kunstikooli galeriis **Noorus** (<http://www.artcol.ee/avaleht/tkk-galerii-noorus/tutvustus/>) 12. juuni - 12. juuli ja Tartu Kesklinna **Kaubahallis** (<http://www.kaubahall.ee/kh-asukoht>) 12. juuni - 22. juuni.

Aet Ollisaar

Marju Nurk

Dialoog

14. märtsil avati galeriis NOORUS Vilniuse Kunstiakadeemia Kaunase osakonna tekstiili eriala ja Tartu Kõrgema Kunstikooli (TKK) tekstiili- ja maalingute osakonna tudengite ühishäitus DIALOGO. Tartu Kõrgema Kunstikooli tekstiili- ja maalingute osakonna tudengite korraldatav rahvusvaheline ühishäitus keskendub realistlikule kujutamiseviisile läbi erinevate meediumite: maal, graafika, gobelään, digitaalne kudum, installatsioon. Autorid on portreeterinud ümbritsevat keskkonda nii otsesete tsitaatide kui ka vabade interpretatsioonidena. Näitusel osalejad on kujutanud oma töödel inimesi ja keskkonda nii argistes seostes kui pidulike paraadjäädvustustena, luues mitmekihilise pildi reaalsuse erinevatest aspektidest meie mälus. Näitus provotseerib dialooge osalejate ja ku-

jutamismeetodite ning tehniliste valikute vahel, samas avaneb iga autori lugu kahekõnes oma teemaga. Kuidas fotograafiliste vahenditega salvestatud inspiratsioonimaterjal meediumide muutmisel teiseneb ja kas/või mida see muudab sõnumi lugeja jaoks? Näituse tervikus on oluline osa tekstiili- ja maalingute osakonna 3. ja 4. kursuse tudengite ühisprojekti käigus valminud töödel. Tööde valik loob näituseruumis erinevaid pinge- ja tähendusvälju.

TKK tudengite töid on juhendanud Aet Ollisaar, Liina Kool, Sirje P Petersen, Kadri Toom, Monika Zaltauskaite-Grasiene, Annika Ekdahl.

TKK tudengitest ja vilistlastest esinevad: Maria Evestus, Kristi Haav, Liisa Kivimäe, Maria Kondimäe, Kadi Kusnets, Maarja Leola, Agnes Liping, Sandra Nihvelt, Marju Nurk, Eva Oherjus, Kadri Riives, Terje Salupuu, Yegane Derya Türksever, Maarja Tamjärv, Eva Mustonen.

Külalistena on kaasatud Vilniuse Kunstiakadeemia Kaunase osakonna tekstiilitudengid Natalija Prochorenko, Daiva Šniraite, Renata Vinckeviciute, Aruné Kochanskaitė ja Asta Fedaraviciutė. Kaunase tekstiilitudengite kursuse- ja lõputööd on valminud Vita Geluniene, Laima Oržekauskiene, Loreta Švaikauskiene ja Danute Valentaite juhendamisel.

Näituse kuraator on Aet Ollisaar ja kujundaja Madis Liplap.

Realistlikku kujutamiseviisi kui meetodit ja kaasaegse kunsti praktikat kasutav näituseprojekt DIALOGO on TKK galeriis NOORUS esil 15.03.–31.03.2012

Projekti toetab Eesti Kultuurkapital.

Aet Ollisaar

Puutari

Kadi Pajupuu ja Marilyn Piirsalu

näitus Lahtis, Pro Puu galeriis

17-31. 07. 2012

Näitusel eksponeerivad graafik Marilyn Piirsalu ja tekstiilikunstnik Kadi Pajupuu koostööna valminud töid. Teemana on joonistused jalg- ja muudest rästastest. Joonistatud on puiduspoonile ja seejärel kootud sisustustekstiilideks. Paber alusmaterjalina salgab oma päritolu, puiduspoonis jääb puu lugu nähtavaks. Töodes kohtuvad puu aeglane kasvu- maastik ja joonistuse visandlik kiire kergus.

Näituse nimeks leiutasime sõna 'puutari', milles on koos assotsiatsioonid puust ja käsitööst (suutari = kingsepp) ja ehk ka midagi kergest ja plikalikku – nagu sõnas *kaunitar* või *puuder*.

Tartu Lõunakeskuse kohvikus on juuli lõpuni Tartu Kõrgema Kunstikooli tekstiiliosakonna gobeläänide näitus.
Pildil Maarja Tamjärve gobelään.

Jälleenägemine

Tekstiiliosakonna tudengid on järjepidevalt saanud koolitust kaasaegse gobelääni valdkonnas, aastate jooksul on valminud erilisi kursuse- ja diplomitöid. Piltvaiba loomine eeldab komponeerimisoskust, värvitaju, üldistusvõimet ja detailitäpsust. Traditsiooniline kudumisviis pakub väärikat tasakaalu kiiretele tehnoloogiatele, säilitades missiooni-teadlikult sajanditega kujunenud oskusi. Emotsioonid ja valikud, mis kududes salvestuvad, annavad piltidele sügavuse ja peegelduvad vaatajale läbi valminud töö tagasi. Näitus **JÄLLENÄGEMINE** julgustab väärtustama traditsioone ja usaldama põlvkondade kogemust, sest noorte autorite käekiri lisab klassikalisele lähenemisele igal juhul vürtsi ja põnevust. Näitus esitleb viimastel aastatel Tartus Kõrgemas Kunstikoolis valminud piltvaibaloomingut, eksponeeritud on nii kursuse- kui lõputöid.

Tööde autorid on **Eva Sikka, Mari Käosaar, Margit Kullas, Maarja Tamjärv, Kaisa Reimand, Kelly Kirt, Kristi Haav**. Tööde valmimist on juhendanud professor Aet Ollisaar.

WHITE – set of structures

näitus Soomes, Rääkkylä
 20. juuni- 15. juuli 2012

Uued tooted on alustanud Soome-teekonda näitusel Rääkkylas, Paksuniemi galeriis. Valge on märksõna.

Monika Järg

Kallid liikmed! Palun makske ETEKLi liikmemaksu! Aastast 2012 on liikmemaks 10 € ja pensionäridel 5€. **Aitäh!**

MTÜ Eesti Tekstiilikunstnike Liit
 a/a 221013989379

Koiliblikas nr 41
 on Eesti Tekstiilikunstnike Liidu leht.

www.tekstiilikunst.ee
 Täname autoreid!

ETeKL-i aastanäitus JÄRJE HOIDJA

30.11.2012-10.01. 2013
Pärnu Uue Kunsti Muuseumis

ETeKL 2012 aastanäituse "Järje hoidja" märksõnadeks on kestvus ja järjepidevus.

Tekstiilikunst on läbi aegade olnud tehnikate ja traditsioonide hoidja, püsivate väärtuste kandja. Millised ka pole olnud erinevate kümnendite väärtushinnangud ja saavutatud loomungulised tipud, kunstnikud on pürganud aina edasi. Tekstiilikunsti tulevikku on püütud ennustada ja suunata, kuid traditsioonid püsivad. Uus on tihti hästiunustatud vana.

Ka kiirelt muutuv maailmas, uute materjalide, masinate ja tehnilise teostuse ulmeliste võimaluste kõrval on kunstniku võimed, oskused ja käeline tegevus endiselt asendamatud.

Tänagi eeldatakse, et tekstiil on tarbitav: mõjutab selle kandjat või ruumi emotsionaalselt, muudab, kaunistab, soojendab, tekitab erinevaid dimensioone. Liikudes edasi, läbi muutuste või järjepidevuse, on järje hoidmine tekstiilikunsti kestma jäämise lubadus.

Palun teatada oma soovist osaleda näitusel (töö pealkiri ja suurus) 1. septembriks 2012 Ene Parsile enepars@neti.ee või tel.

5142679

Tööd tuua 23. novembriks Katariina Gildi Tallinn Vene 12.

ETeKL-i juhatus

THE SIXTH INTERNATIONAL EXHIBITION ON MINI TEXTILE

18-30 juuni, 2013

Kherson, Ukraina

Rahvusvaheline minitekstiilide (30x30x30 cm) näitus. Oodatakse tekstiilikunstnike panust.

Tähtaeg 1. veebruar 2013

Registreerimislehe saamiseks palutakse kontakteeruda organiseerijatega

Ludmila Egorova

P.O.Box 79 Kherson 73028 Ukraine

www.scythiatextile.com

scythiatextile@gmail.com

9. Kaunase biennaal toimub 2013 aasta septembris pealkirja all

UNITEXT

Osalustingimused on aadressil

<http://www.bienale.lt/2011/?p=2163&lang=en>

Taotluse saatmise tähtaeg on
15. september 2012.

Kaunas Biennial UNITEXT 2013
www.biennial.lt
+37061256171
Kaunas / Lithuania

9. Kaunase Biennaal UNITEXT loob areeni kus põrkuvad kunstiteos ja vaataja, areeni, mille saab kogeda kunsti kui universaalset teksti. Näituse koostajad taotleavad koos autoritega kontseptsiooni mis oleks kultuurilises kontekstis uus ja harjumatu. Me süveneme uniteksti küsimusse, mis on viimane lüli filosoofia/ kunstikriitika/kunsti semiootilises ahelas: teos - > tekst -> intertekst -> hüpertekst -> unitekst

Arvestades selle ahela järjepidevust on UNITEXTi näitusel eesõigus esitleda uusi ideid kunstist sturkturaalse ja sümboolse ilmutuse tasandil. Meie ettepanek on, et uniteksti tajutaks selles ahelas kui universaalset kunstikeelt, mis ühendab erinevaid kogemusi ja mõisteid. Näitus võimaldab igale kunstiteosele oma unikaalse hääle, jätmata sõnumit selgitavate tekstide hooleks. Me usume, et kunstiteosed ise on kõnekad/sõnakad, mõjukad ja piisavalt täielikud. Kutsume üles kunstnikke esitlema töid, mille kogemused põhinevad otsesel vastandumisel mõne objekti/ruumi/semantilise väljaga. Kutsume üles esitlema unitekste, kogetuna läbi intuitsiooni, materiaalsuse, spontaansuse, sensuaalsuse, tunnete, siin-ja-praegu kogemuste.

APPLICATION FORM

www.bienale.lt

Address **Tvirtovės al. 61-5, Kaunas LT 50154, Lithuania**
 Phone +370 61256171,
 E-mail: info@kaunas.biennial.lt

Date _____ (fills in an applicant)
 Application No. _____ (fills in the receiver)

1. Title of the project	KAUNAS BIENNIAL UNITEXT 13 09 2013 – 31 12 2013
--------------------------------	--

2. Applicant	
Name, surname	
Birth date	
E-mail address	
Address	
Telephone, fax	
Website / blog	
Country to be mentioned in the catalogue and press releases	

3. Artwork	
Title	
Media: (1) materials, (2) techniques, (3) technical equipment: (3.1) which you will send together with an artwork(s) and (3.2) which you would expect to be provided)	
Dimensions and quantity of art pieces	
Approx. space in m ² required for installation	
Period of implementation / year of origin	
Installation peculiarities (if needed)	

UNITEXT

4. Relevance of your artwork to the theme UNITEXT (200 words max.)

Unitext is understood as a universal artistic language, which unifies different experiences and concepts. The exhibition will provide a unique voice for each artwork instead of handling this task to explanatory texts. Artworks themselves are suggestive, influential and complete enough. *Unitexts* are seen through **intuition, materiality, spontaneity, sensuality, feeling, here and now experiences.**

5. Artistic biography / curriculum vitae (1 page max.) (might be shortened by organisers when used for press and catalogue)

Additional information (please, send us as attachments to e-mail(s):

- 1) Portrait photo in .jpg or .tiff file (might be used for press, catalogue and exhibition design); not less than 2 MB, 360 dpi;
- 2) Photographs of a group of works (up to 10) in .jpg or .tiff file format; not less than 2 MB, 360 dpi each photo;
- 3) The scheme of the intended exposition / installation (if needed);
- 4) If artwork(s) is/are still not finished, please send us the clear draft of its final presentation (as sketch, Photoshop presentation, etc.). The photos of already implemented pieces / parts of installation and previous implemented works are required in this case.

Please send this application to info@kaunas.biennial.lt (max 25 MB per e-mail); subject: UNITEXT proposal **till 15th September, 2012.**

You will receive the confirmation of submission during 5 days.

You may consult concerning the conditions by the same e-mail address.